

Sosenteriet

KLYNGESAMARBEID FOR
SOSIALT ENTREPRENØRSKAP

UN Universitetet
i Sørøst-Norge

ET INSPIRASJONSHEFTE

Hvordan bygge regionale strukturer for sosialt entreprenørskap

Design: Moloko.no | **Tekst:** Camilla Bilstad Johannessen, Sosenteriet.no
Illustrasjoner: rawpixel.com on Freepik | **Foto:** Unsplash (Daniel Thomas) & Freepik

Hva er egentlig sosialt entreprenørskap?

Sosiale entreprenører og sosialt entreprenørskap er privatpersoner, bedrifter, stiftelser eller foreninger som skaper nye løsninger på identifiserte sosiale problemer sammen med dem som kjenner de udekkede behovene i eget liv. Sosialt entreprenørskap reduserer utenforskap.

Det finnes sosiale entreprenører innefor offentlig sektor og i konvensjonelle frivillige organisasjoner etc. Vi kan kalle dem sosiale intraprenører. Det er først når slike sosiale innovatører etablerer egne ideelle sosiale virksomheter med et organisasjonssnummer og selvstendig økonomi, at vi kaller dem sosiale entreprenørielle virksomheter – det som på engelsk kalles social enterprises.

Denne håndboka handler om slike organiserte sosiale entreprenører. De bruker elementer fra forretningsverden for å nå sine sosiale mål. Innsatsen skiller seg på flere områder fra arbeid i offentlig sektor og privat kommersiell sektor. Målet vil alltid være å skape en sosial verdi. Sosialentreprenørskapets bruk av økonomiske virkemidler er et middel for å nå sosiale mål.

Fordi sosiale entreprenører jobber med nye løsninger, finner de ofte ikke sin plass i de etablerte strukturene i velferdsstaten. Sosiale entreprenører og deres støttespillere må derfor ofte arbeide hardt med å skape en plass for sine løsninger. Denne håndboken løfter fram en rekke momenter det kan være nyttig å tenke gjennom i slikt arbeid.

Rapport fra et prosjekt

I perioden 2021 og 2022 samarbeidet Sosenteriet, et klyngesamarbeid for sosialt entreprenørskap i Vestfold og Telemark sammen med Universitetet i Sør Øst Norges Senter for sosialt entreprenørskap – SESAM, med å utrede grunnlaget for et økosystem for sosialt entreprenørskap i regionen. De to partene knyttet til seg en rekke aktører fra praksisfeltet; kommuner, NAV-kontor, sosiale entreprenører og frivillige organisasjoner, for i felleskap å finne fram til måter og modeller for et mer virksomt arbeid med sosialt entreprenørskap i arbeid mot utenfor-skap i regionen. Dette heftet er en oppsummering fra arbeidet.

Her finner du finner du informasjon om viktige hindre for sosialt entreprenørskap, basert på erfaringer fra sosiale entreprenører selv. Du vil finne eksempler på aktiviteter og arbeidsformer som kan øke tilfanget av nye løsninger på sosiale problemer i ditt lokalsamfunn. Du vil finne eksempler på hva kommuner har gjort for å gi plass til sosial innovasjon fra entreprenører, og du vil kunne få tanker om hvordan du selv kan utvikle dine egne ideer til løsninger på sosiale problemer.

Så hvorfor skal vi bygge systemer som fanger opp nye løsninger?

Det har over tid vært bred politisk enighet om behovet for å bedre betingelsene for bruk av sosiale entreprenører og frivillig sektor i velferdssystemet. Det gjør det å ha strukturer for samarbeid om sosialt entreprenørskap til et viktig verktøy i utviklingen av morgendagens løsninger.

Fordi det kan bidra til et bedre og mer differensiert tjenestetilbud for innbyggerne og gjøre lokalsamfunn bedre rustet til å møte dagens og morgendagens fellesutfordringer. For at flere skal få brukt sin kompetanse og sine ferdigheter i arbeidslivet vet vi at vi er avhengige av å mobilisere privat, offentlig og frivillig sektor.

Til tross for at det har vært politisk vilje hos sentrale myndigheter over flere år og vi vet at vi må skape mer i fremtiden for å levere gode tilbud til innbyggerne våre. Det er fortsatt få sosiale entreprenører i Norge sammenlignet med andre land. Det er fortsatt mange sosiale entreprenører som ikke lykkes med å realisere sine løsninger. Det er også mange som jobber i arbeids og velferds sektoren, i helsetjenesten, utdanningssektoren og andre steder i offentlig forvaltning som ikke vet hva sosialt entreprenørskap er. Ofte vet de heller ikke hvordan de skal gå frem for å inngå samarbeid når det er formålstjenlig, eller hvilke muligheter som finnes.

Sosiale intraprenører er personer som er ansatte i privat og offentlig sektor som ser verdien av og ønsker å være med å bidra til et mer inkluderende arbeidsliv, omsette arbeidskraftressursen i hver enkelt og fremme sosial og miljømessig innovasjon i egen bunnlinje. Mangel på samspill og forankring gir mindre sannsynlighet for samspill mellom Sosiale entreprenører og sosiale intraprenører.

Når den kompetansen ikke finnes og den tryggheten som er nødvendig for å utvikle nye løsninger sammen med sivilsamfunnet ikke er der. Så synker naturlig nok også sannsynligheten for at man klarer å realisere ønsket om å bedre betingelsene og øke bruken av sosiale entreprenører. En konsekvens av det vil da være at innbyggere i lokalsamfunn i Norge som har behov for å få brukt sine ressurser i arbeidslivet får færre muligheter til å få differensierte tilbud og løsninger de kan bruke for å bedre sine livsmuligheter. Det er fånyttet å ha bred politisk oppslutning om et felles mål, når det ikke er strukturer og samspill som gjør det mulig å operasjonalisere målet.

Hva kan et økosystem bestå av?

Økosystemene – eller mangelen på slike

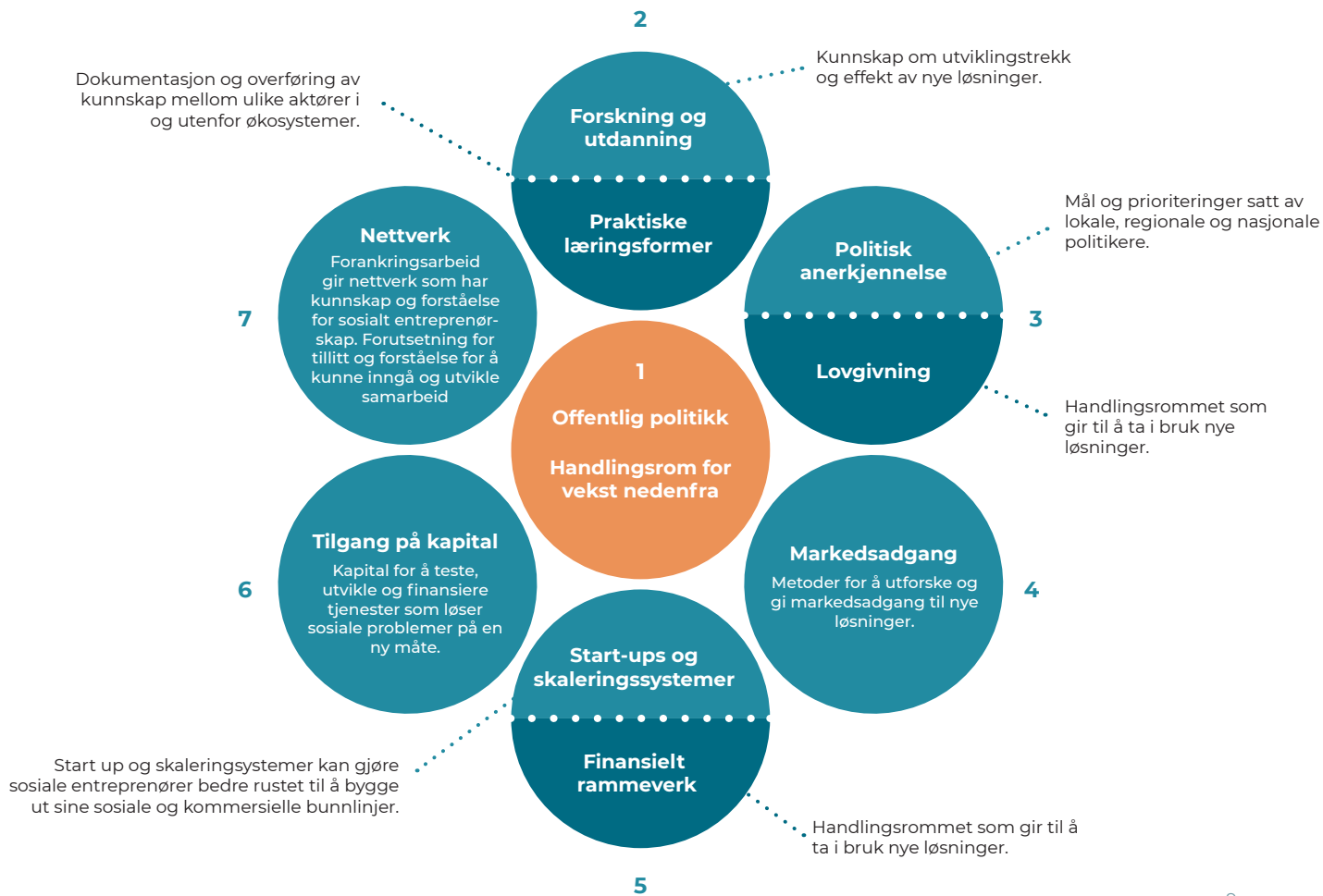
I sin rapport Sosialt entreprenørskap – økt synlighet og handlingsrom (2020) skriver Lars Kobro

...Begrepet økosystem springer ut fra biologien som en betegnelse for et stabilt og livskraftig samspill mellom en variasjon av levende organismer og det miljøet de lever i. Et økosystem for næringsutvikling handler om komplementære tjenester som i sum understøtter en ønsket vekst og verdiskapning. Det kan være bygg og anlegg, næringsparker og samlokaliseringer, organisatorisk tilrettelegginger mellom selvstendige virksomheter i form av nettverk/klynger, samordnede kompetansetiltak, økonomiske insentiver og annet. Slike systemer rettes mot avgrensede næringer eller spesifikke verdiskapningsambisjoner. Slike økosystemer forutsetter som regel innsats og koordinering mellom aktører fra flere sektorer og det er ikke uvanlig at den koordinerende funksjonen ivaretas av et offentlig drevet, eller i alle fall et offentlig finansiert organ.

Noe økosystem for sosialt entreprenørskap i Norge eksisterer ikke. Det finnes en relativt beskjeden stønadsordning for sosiale entreprenører i NAV, og en mindre post på Kunnskapsdepartementets budsjett. Utover dette finnes det ingen særskilt offentlig statlig politikk spesielt rettet mot SE i Norge. Hvis vi legger til at det også finnes noen private fonds og organiserte nettverk, akselerator og inkubator-tilbud så kan det hevdes at det finnes en rekke tiltak og ordninger– men dette eksisterer for en stor grad uavhengig av hverandre. Det er derfor ikke naturlig å kalle det et system.....

Hvilke drivere skal vi se etter i et økosystem?

I Canada har man brukt tid og krefter på å identifisere hva som skal til og hvilke drivere som er med å påvirke hvorvidt man klarer å bygge systemer og støttestrukturer nedenfra og opp, og hvilke «ovenfra og ned» mekanismer som påvirker og understøtter et økosystem.

Hva mener egentlig de sosiale entreprenørene er utfordringene og hva skaper gode vekstvilkår for entreprenørene?

I forbindelse med PROSE prosjekter ble det gjennomført intervjuer med sosiale entreprenører i Vestfold og Telemark. Formålet med intervjuene var å få et øyeblikksbilde av hvordan de sosiale entre-

prenørene opplever sine vekstvilkår. Hva de ser som feil og mangler og hvilke konsekvenser de mener det har.

Lovgivningen og den politiske innsatsen på området Sosial innovasjon og sosialt entreprenørskap.

Tilbakemeldingen fra de sosiale entreprenørene er at de opplever at det over tid har vært politisk vilje og interesse på toppnivå (Storting/Regjering). De opplever at sentrale politikere anerkjenner at sosiale entreprenører er et supplement til å løse samfunnsproblemer. Selv om politiske partier omfavner dette ulikt. Det som derimot er en utfordring, er at implementeringen nedover i systemet er mangelfull. Derfor oppleves det som mye prat og lite konkret handling, altså at det noen ganger kommer ressurser ut til de som sitter på gode ideer til løsninger på velferdsutfordringer. Uten at det bygges et system for vekst eller utvikling.

Det må ikke bare satses topp – down, men også bottom – up.

De sosiale entreprenørene gav tilbakemelding på at det er viktig at man utvikler en felles forståelse av hva sosialt entreprenørskap er og hvordan man skal arbeide med sosiale entreprenører. Det oppleves som en fordel at å ha et system eller kontor som hadde oversikt, kompetanse og kunne bidra som fasilitator og hjelpere.

De sosiale entreprenørene opplever at de selv må drive opplæring av det offentlige, samtidig som de skal være kundene deres i neste øyeblikk.

Det foreligger noen skriftlige veiledere – men disse benyttes veldig ulikt i kommunene. Noen kommuner er helt oppdatert på bidragene – mens andre kommuner overhodet ikke har kunnskap eller interesse for nye løsninger.

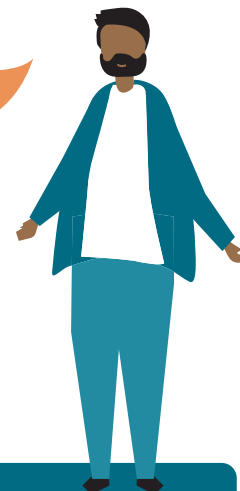
Det bør etableres flere møteplasser, hvor man inviterer ulike aktører for å jobbe med felles samfunnsutfordringer i kommunene. Det bør utvikles flere maler og kontrakter for samarbeid og man bør i større grad samle informasjon og kunnskap av hva sosiale entreprenører skaper av resultater.

Det bør også være en oversikt over kontaktpersoner i de ulike kommunene. Praksisen nå er veldig avhengig av kommunale ildsjeler – som begynner å utvikle gode praksiser.

...Jeg har vært på mange ulike konferanser de 6 siste årene – der ser vi hvilke kommuner som møter – det er ofte de samme....

....Finansieringsmulighetene er der, men det er som et lappeteppe. Det gjør at vi som jobber ut mot offentlige aktører hele tiden må søke tiltaksmidler. Det er mye lettere å selge et produkt til den vanlige «mann» i gata enn å få levere en tjeneste for å løse et sosialt problem.....

....KS burde hatt en sentral rolle i dette, da de treffer kommuner på tvers. Det finnes jo næringsavdelinger i kommunene – men de har ofte veldig fokus på å hjelpe tradisjonelle gründere og har lite kunnskap om sosiale entreprenører....

Tilskuddsordningen til sosialt entreprenørskap fra Arbeids og velferdsdirektoratet trekkes frem som en ordning som fungerer godt. Tilskuddsordningen skal stimulere til utvikling av sosialt entreprenørskap rettet mot bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon i Norge. Men det burde vært bedre koordinasjon mellom arbeids og velferdsdirektoratet og lokale NAV kontor. Slik at direktoratet kommuniserer med kommunen når en sosial entreprenør får tilskudd. Fordi et godt og bærekraftig samarbeid ofte fordrer samarbeid med lokale NAV kontor.

Se sosiale entreprenørene mener også det burde utvikles en ABC for sitt felt – som løser deg gjennom oppstarts utfordringer. Sann som selskapsmodeller, finansiering, bank, forsikringer, avtaler, IPR osv. En håndbok som tar deg skritt for skritt om du velger den eller den formen. Dette oppleves som en enorm oppoverbakke for mange som har sosiale ideer som kan ha samfunnsgevinst. Slik det er uten et økosystem så må de nye sosiale entreprenørene lene seg på de gamle, som har begrensede ressurser og nok med å klare å holde egen virksomhet med hodet over vannet. Det er veksthemmende og reduserer mest sannsynlig.

....Da ville det kunne føre til at kommunen kunne bli en bedre samarbeidspartner og mulig sikre at den sosial entreprenørskapsbedriften ikke bare legger med etter 3 år. Det sløses med statlige offentlige midler, når det ikke settes i system....

Hva kan kommuner gjøre dersom de ønsker at sosiale entreprenører skal etablere seg i kommunene?

Tilbakemeldingene de sosiale entreprenørene gir er at kommunene forteller at de ikke har midler eller tid til å bruke på nye initiativ. Når kommuner ikke har ressurser eller er nysgjerrige på nye måter å løse sosiale utfordringer på så reduserer det potensialet i den sosiale innovasjonen. Det hemmer også muligheten for å gjøre noe med de sosiale problemene entreprenørene potensielt har løsninger på og gjør at samfunnseffekten ikke utløses.

Dersom det er slik at kommuner ikke har økonomiske midler eller hjemmel til å kunne utvikle egne samarbeid om å inkludere flere i arbeidslivet så innskrenker det også potensialet for å lage tiltak og tilbud som kan være viktige for innbyggernes livsmuligheter og kommunens mulighet til å redusere sosiale kostnader og øke egen skatteinngang gjennom sysselsetting. Det gir med andre ord mer av de arbeidsformene man allerede har og mindre av noe nytt.

...Ofte svarer kommunene at de ikke har midler – les penger for å hjelpe deg som sosial entreprenør. Det er ikke alltid det vi ønsker hjelp til heller. Vi ønsker dialog og hjelpe rundt tilrettelegging, eksponering, kanskje kontorplass....

...Kommunen må i større grad være nysgjerrig på hva og hvordan – det vil være med å kvalitetssikre tjenesten den sosiale entreprenøren leverer. Vi er et positivt bidrag til å utvikle tjenestene....

.....Det legges ned mye individuell tilrettelegging og miljøarbeid for å få mange av de som faller utenfor tilbake i arbeidslivet – det er en samfunnsgevinst som ikke kan løses av NAV-konsern alene. Mye av det sosiale entreprenører gjør er ikke Business to Business – og trenger derfor andre finansieringskilder....

Mange sosiale entreprenører leverer også produkter og tjenester til et marked for å skape arbeidsplasser til folk som står på utsiden av arbeidslivet. De trekker frem at kommunen også kan være en bidragsyter gjennom å kjøpe tjenester av sosiale entreprenører og se verdien av hva de leverer og gjør. Særlig bør dette utfordre kommunen til å benytte disse tjenestene inn mot å nå bærekraftsmålene. Det at sosiale entreprenører får mulighet til å jobbet spisset med eksempelvis utenforskap kan gi gode resultater.

Hvilke utfordringer har vi i Norge når vi skal bygge nye løsninger for å løse sosiale problemer?

I sin rapport til Arbeids- og sosialdepartementet trekker Lars Kobro frem noen forhold som kan forklare hva det er som står i veien for at Norge skal klare å bygge nødvendige vekst og støttestrukturer rundt sosiale entreprenører. Det er etter vårt syn behov for å lete etter en eller flere forklaringer på dette. Fordi man, til tross for en tydelig politisk vilje over mange år ikke har klart å gjøre vekstvilkårene for sosiale entreprenører gode nok.

Kobro mener for det første at velferdsstaten har vært basert på et prinsipp om universalisme. Dette prinsippet vil være betingende for den konteksten sosialt entreprenørskap skal utvikle seg innenfor i Norge. Prinsippet om universalisme deler Norge med flere andre nordiske land.

Allikevel finnes det eksempler på land som har større takhøyde for å eksperimentere og tillate forsøk med samskaping og sosialt entreprenørskap. Danmark er det landet som skiller seg tydeligst fra Norge i Norden. Flere av våre nordiske naboland har også et større tilfang av nettverk, utdannelser og markeringer av sosialt entreprenørskap. Der det er et brede samarbeid mellom academia, nasjonale og regionale myndigheter.

Et eksempel er det Danske folketingets beslutning om å opprette et eget sosialt investeringsfond. Det sosiale investeringsfondet ble etablert som en selvstendig forvaltningsenhet innenfor statsforvaltningen. Formålet med det sosiale investeringsfondet er å: spre innsats i de store velferdsområdene som skape bedre resultater og samtidig redusere offentlige utgifter, og utvikle og modne nye tiltak innen de store velferdsområdene som kan danne grunnlag for nye offentlig og private investeringer.

Fondet tilbyr:

- Lån
- Tilskudd
- Garantier
- Inngår i partnerskap

For å fremme formålet innenfor noen definerte satsingsområder. Fondet fasiliteter med sine virkemidler samarbeid på tvers av offentlig, privat og ideell sektor.

Kveler en topptung velferdsstat nye løsninger?

“For too long, central government has hoarded and concentrated power. Trying to improve people’s lives by imposing decisions, setting targets and demanding inspections from Whitehall simply doesn’t work. It creates bureaucracy. It leaves no room for adaptation to reflect local circumstances or innovation to deliver services more effectively and at lower cost. And it leaves people feeling ‘done to’ and imposed upon - the very opposite of the sense of participation and involvement on which a healthy democracy thrives”.

Så hvordan kan man bygge økosystemer?

Det er etterhvert produsert en rekke nasjonale rapportene om sosialt entreprenørskap i europeiske land det siste tiåret, også utenfor Norden. Disse viser et bilde av at driverne bak framveksten og konsolideringen Sosialt entreprenørskap innenfor nasjonale rammer.

Erfaringene er som følger:

- Gode politiske intensjoner med tilhørende penger ser ikke ut til å være en tilstrekkelig ressurs alene for økt SE-synlighet og handlingsrom. Forankring nedenfra ser i stedet ut til å være kritisk nødvendig.
- Registreringsordninger som innføres for å gjøre sosialt entreprenørskap mer synlig, har en tendens til å være så intrikate og omstendelige at sosiale entreprenører lar være å bruke dem.
- Det er forsøkt i flere land å stimulere til mer sosialt entreprenørskap gjennom spesielle innkjøpsregler og -ordninger. Innkjøp fra sosiale entreprenører handler like mye om at vilje og holdninger fra innkjøpere, som om det er egne regler for dette.
- Nettverk og profesjonelle fasilitatorer av nasjonale arenaer og nettverk ser ut til å ha en positiv rolle. Det er naturligvis vanskelig å fastslå hva som er årsak og virkning; om feltet blomstrer på grunn av dette eller om det finnes slike ressurser fordi feltet blomstre
- Statlige myndigheters anstrengelser om å håndtere inn sosiale entreprenører i merkeordninger, organisasjonsformer eller andre institusjonelle rammer, ser ut til å være vanskelig. Der de sosiale aktørene selv spiller en aktiv rolle i fører-sete, som i Skottland (The Code) og i Canada (selv om det er prematurt), ser det imidlertid ut til å fungere bedre.

Å legge til rette for fremvekst av sosiale entreprenører i din kommune – tilgang på kapital/ inngang til finansielt rammeverk og politisk anerkjennelse

For å kunne finne løsninger på sosiale utfordringer i et lokalsamfunn så er man avhengig av å ha et lokalt handlingsrom og mulighet til å ta risikoen det innebærer å teste en ny løsning.

Sandefjord kommune er et eksempel på en kommune som har forsøkt å stimulere til sosialt entreprenørskap gjennom å bygge videre på drivere som har vært grasrot initiativ «nedenfra og opp drivere». I perioden 2013-2017 var det flere lokale initiativ som ønsket å etablere seg i kommunen. Aktørene hadde nye løsninger for å redusere utenforskap blant unge og innvandrere.

Kommunens folkevalgte og administrasjon hadde begrenset erfaring med å samarbeide med sosiale entreprenører. For å kunne teste nye løsninger og skaffe seg lokalt handlingsrom så ble det gjort to tiltak.

- De folkevalgte satte sosialt entreprenørskap på dagsorden gjennom å ha egne politiske målsettinger i sine planverk. I strategisk næringsplan ble det vedtatt et eget delmål «Sandefjord skal være en foregangskommune når det gjelder sosialt entreprenørskap». Selv om planverket ble vedtatt av de folkevalgte så var det også et resultat av å ønske å legge til rette for allerede påbegynte initiativer i kommunen.
- Administrasjonen i kommunen besluttet å omdisponere fra eget sosialhjelpsbudsjett for å allokere ressurser til å etablere samarbeid med sosiale entreprenører. Ideen var at dersom man lyktes med å få flere inn i arbeidslivet så vil om-disponeringen lønne seg på sikt og kommunens sosialhjelpsbudsjett reduseres gjennom at flere kommer i jobb og man ikke lengre er avhengig av sosialhjelp. Siden 2018 ha kommunen satt av 1 million årlig til samarbeid med sosiale entreprenører.

Dette er det lokale nav kontorets motivasjons for samarbeid

NAV leder Ole Petter Gravningen forteller at kommunens motivasjon er at vi skal «Gi mennesker muligheter». Vi skal stimulere den enkelte bruker til arbeidsaktivitet der dette er mulig, og gi råd og veiledning til arbeidsgivere og arbeidstakere for å hindre sykefravær og utstøting fra arbeidslivet. Nav skal videre bistå arbeidssøkere med å få jobb, bistå arbeidsgivere med å skaffe arbeidskraft, forebygge og dempe skadevirkningene av arbeidsledighet og innhente informasjon om arbeidsmarkedet. Den tradisjonelle tanken i Nav har vært at vi enten skal gjøre jobben selv, eller gjennom anbudsutsetting gå til innkjøp av tiltak gjennom det statlig finansierte tiltaksbudsjettet. Men i Sandefjord har vi gjennom flere år erfart at vi må tenke enda bredere enn dette. For å lykkes må Nav ta i bruk alle gode krefter som kan bistå oss i dette viktig arbeid, og i Sandefjord er vår erfaring at Sosiale entreprenører kan være et godt supplement til de vi vanligvis kjøper tiltak fra.

Det unike med dette samarbeidet er at Nav lokalt sammen de lokale tilbyderne kan skreddersy gode lokale tiltak, hvor den enkelte arbeidssøker får kartlagt sin realkompetanse, og videre får praktisk

opplæring og teori innenfor et spesifikt fag. De siste årene har vi stiftet bekjentskap med et knippe sosiale entreprenører som leverer oppfølging og opplæring i samarbeid med lokalt næringsliv som for mange brukere ender med varig arbeidstilknytning innenfor flere bransjer. I Sandefjord kommune v/ Nav deler vi hvert år ut støtte til sosiale entreprenører som ønsker å samarbeide med oss om dette viktig arbeidet. I tillegg til dette inngår vi avtaler om kjøp av enkeltplasser i disse bedriftene hvor hver enkelt avtale er laget rundt den enkelte bruker.

I Sandefjord har vi særlig hatt stor glede at New Use, Vintage Baby og Kystarena. Vår motivasjon for å jobbe med disse aktørene er at de tilbyr Nav kontoret en tilleggsdimensjon i oppfølgingsarbeidet vi ikke ville hatt uten. Vi ser at sosiale entreprenører ofte ledes av ildsjeler som ønsker å utgjøre en forskjell for den enkelte, og bidra til en samfunnsøkonomisk gevinst. De er ofte veldig tilpasningsdyktig, og gjennom tett samarbeid og samhandling utvikler vi hele tiden tiltakene i tråd med næringslivets behov. Vi samarbeid også godt rundt rekrutteringsprosessene, slik at vår markedsavdeling sammen med bedriftene kan matche gode kandidater mot ledig stillinger. Jeg tror vi vil se mer av dette i Nav i fremtiden, og ønsker dette velkommen.

Dette er tilskuddsordningen

Hvem kan søke?

Aktører som har inngått eller ønsker å inngå forpliktende avtale med Sandefjord kommune om å fremme inkludering i arbeidslivet oppfordres til å søke.

Målgruppe for tilskuddsordningen er utsatte grupper som har utfordringer med å bli inkludert i arbeidslivet.

Retningslinjer for tilskuddet

Aktøren må ha forpliktende samarbeidsavtale, eller inngå slik avtale med Sandefjord kommune som konkret beskriver oppgaveløsning og mål for virksomheten.

- Aktøren må ha som mål å øke inkludering i arbeids- og samfunnslivet for utsatte og prioriterte grupper i Sandefjord kommune. Aktøren må ha konkrete beskrivelser av sitt løsningsforslag.
- Tilskuddet gis for inntil to år av gangen med forbehold om avsetning i kommunens budsjett.

- Aktører som kommunen har et samarbeid med og som kan dokumentere sine resultater, prioriteres.
- Tilskudd fra kommunen er ment som en medfinansiering, og aktøren må vise til budsjett for hvordan driften som helhet er ment finansiert.

Prosjekter/tiltak som fremmer inkludering i arbeidslivet for utsatte grupper. Det betyr til drift av prosjekter/tiltak, innkjøp av nødvendig utstyr m.m

Gjennom samarbeidene som har vært utløst av tilskuddsordningen har administrasjonen i kommunen, særlig arbeids og velferdsforvaltningen skaffet seg erfaring og kompetanse på å samarbeide med sosiale entreprenører. Det har vært læringspunkter på kontraktinngåelser, videreutvikling av samarbeid og hvordan man måler sosial effekt av tilbudene kommunen ellers ikke hadde hatt mulighet til å ta i bruk.

Vekstprogram for sosiale entreprenører – å skape nettverk og kvalitet i forretnings- modellene til de sosiale entreprenørene – start up og skaleringsystem.

I Vestfold har det tidligere vært gjort forsøk, finansiert av gamle Vestfold fylkeskommune, med et eget start up tilbud for sosiale entreprenører. Tilbudet var åpent for nye og eksisterende gründere med sosiale forretningsideer. Formålet var økt kvalitet, mer kompetanse og større nettverk mellom nye og eksisterende sosiale entreprenører.

Det ble gjort fordi sosiale entreprenørskap skiller seg vesentlig fra andre sektorer. Nettopp fordi arbeidsformen og organisering tar utgangspunkt i verdiskaping, gjennom å levere av tjenester eller produkter til et marked. Ofte i form av et mål om å skape merverdi gjennom arbeidsplasser og kompetanseheving hos personer som har behov for det.

Social start-up programmet hadde som mål at deltakerne skal skape en solid forretningsmodell med størst mulig verdi for samfunnet. Det ble gjennomført med tilpassede workshop moduler spesielt tiltenkt gründere med en sosial forretningside.

Næringsforeningen og bidragsytere fra offentlig sektor bidro med spesiell kunnskap om samhandling med sin sektor. Fordi sosiale entreprenører ofte har en trippel bunnlinje og leverer tjenester til offentlig og privat sektor. Men kanskje aller mest til den målgruppen de forsøker gi bedre livsmuligheter.

Forslag til tilpassede workshopmoduler:

UTVIKLING AV KONSEPT	Veiledning til utvikling av det kommersielle og sosiale potensiale i forretning-sideen. Hvordan synliggjøre de ulike delene av ideen for ulike interessenter.
TRIPPEL BUNNLINJE	Styrke evnen til å måle og styre etter resultater på flere bunnlinjer.
SYSTEMFORSTÅELSE	Systemforståelse og mulighet til å bli kjent med offentlig sektor.
NETTVERKSBYGGING	Erfaringsutveksling og sparring med andre selskaper og fageksperter på sosialt entreprenørskap og samfunnsinnovasjon.
INVESTOR- OG KUNDEKONTAKT	Veiledning for å finne finansieringspartnere, sosiale investorer og potensielle kunder.
FINANSIERING	Veiledning i arbeidet med å finansiere oppstart og arbeide for en økonomisk bærekraftig utvikling i virksomheten.

Workshop for elever og studenter – forankring og samarbeid med academia

For at sosialt entreprenørskap skal ha gode vekst-
vilkår og at flere skal å ha en sosial bunnlinje når du
starter eller driver virksomhet så er man avhengige
av å øke den allmenne kunnskapen og interessen
for sosialt entreprenørskap.

De siste 3 årene har Sosenteriet levert workshops
for elever i Videregående opplæring ved

Sandefjord videregående skole om tema sosialt
entreprenørskap. Det er gjennomført en aktivtets-
basert workshop for 100-150 elever årlig. Elevene har
vært studenter på salg og service, eller studiespesi-
aliserende studieretning i programfag entreprenør-
skap, markedsføring og organisasjon og ledelse.

I tillegg har Sosenteriet hatt undervisning for sosial-
fags studenter på Universitetet i Sørøst-Norge de
siste 3 årene.

Opplæring og støtte til kommuner som ønsker å etablere eller utvikle samarbeid med sosiale entreprenører og søkerkonferanse

Sosenteriet har over flere år fulgt sosiale entreprenører som har etablert ulike former for samarbeid med kommuner og andre i offentlig sektor som ønsker å samarbeide om nye løsninger for å løse sosiale entreprenører. De erfaringene som er gjort bør i fremtiden i større grad dokumenteres og danne grunnlag for erfaringsbasert kunnskap. Slik at erfaringene og kompetansen som er opparbeidet settes i system. Dersom man lykkes med det vil det kunne gjøre det enklere for kommuner å lære av hverandre. Gjennom å øke erfaringsdeling og fasilitere for sosial innovasjon Det finnes fortsatt potensiale for å stryke støttefunksjoner i prosesser i enkeltkommuner, og å gi mer opplæring om sosialt entreprenørskap og samarbeid med sosiale entreprenører.

Søkerkonferanse

I Vestfold og Telemark har det i PROSE prosjektet vært testet en modell for søkerkonferanse. Søkerkonferansen hadde til hensikt å gi behovs-avklaring og avdekke samarbeidsmuligheter mellom kommuner i fylket og sosiale entreprenører. Søkerkonferansen var en arena for møter mellom sosiale entreprenører og samarbeidspartnere i privat og offentlig sektor. Der de som har behov for tjenester og samarbeid kan definere sine utfordringer og de sosiale entreprenørene leverer forslag til løsninger. Gjennom søkerkonferansen skapes det en møteplass. Sammen med andre virkemidler som å involvere ansatte og allokering av ressurser til å teste nye løsninger skaper man en metode for å samspille med eget lokalsamfunn. Man får gitt tilbakemelding på behov og samskapt tilbud man ellers ikke hadde hatt løsninger på.

AKTIVITET	INNHold
Behovsavklaring	Ansatte i kommunen definerer selv hvilke utfordringer innbyggerne har og hva de selv mener de ikke løst eller har behov for å styrke.
Invitasjon til å løse utfordring	Aktører i sivilsamfunnet inviteres til å komme med forslag til nye løsninger
Deltakere på søker-konferansen	Ansatte, ledere og aktører i sivilsamfunnet. Aktørene presenterer forslag til løsninger.
Oppfølging	Aktuelle løsninger realiseres gjennom kommunalt tilskudd til sosialt entreprenørskap.
Testfase	Test av løsning i inntil 2 år.
Videreføring	Utlysning av evt. anbud for å oppskalere samarbeidet i ordinære tiltaks-rammer.

Samarbeidspartnere i PROSE

Sosenteriet

Klyngesamarbeidet sosenteriet ble etablert i 2018 av sosiale entreprenører i Vestfold. Formålet var å gi økt samskaping mellom tradisjonelle sektorer. Klyngen har siden den gang gjennomført aktiviteter, prosjekter og skapt møteplasser mellom aktører i forskjellige sektorer med mål om økt samskaping og verdiskaping. Å på den måten stimulere utvikling av sosiale entreprenører og sosiale intraprenører i regionen. Slik at vi utvikler konkrete metoder for å arbeide med folkehelseutfordringer, arbeidsinkludering og andre utfordringer vi som storsamfunn møter i dag og i fremtiden. Bakgrunnen for at man valgte å ta initiativ var at de sosiale entreprenørene som satt på nye løsninger som de mente ville bidra til å løse sosiale problemer så at det var behov for å forankre kunnskap og kompetanse om sosialt entreprenørskap i regionen.

I løpet av de siste 5 årene er majoriteten av de sosiale entreprenørene, i hovedsak lokalisert i gamle Vestfold fylke vært tilknyttet Sosenteriet.

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og SESAM

SESAM er USNs senter for sosialt entreprenørskap og samskapende sosial innovasjon. Senteret representerer et nasjonalt kunnskapsmiljø for økt forskningsbasert sosial innovasjon i det norske velferdssamfunnet. Universitetet har studentbedrift som eget emne for studenter i helse og sosialfag og er foregangs Universitet på å gi studentene entreprenørielle ferdigheter i sin yrkeskarriere.

Sosenteriet

KLYNGESAMARBEID FOR
SOSIALT ENTREPRENØRSKAP

